

5.9.2018

1471/2017 Liite Ympäristö- ja rakennuslautakunta 20.9.2018

RAKENNUSJÄRJESTYKSEN UUDISTAMINEN

EHDOTUSVAIHEESTA SAADUT LAUSUNNOT VASTINEINEEN

Ympäristö- ja rakennuslautakunta on hyväksynyt 28.6.2018 koko kaupunkialuetta koskevan rakennusjärjestysehdotuksen. Rakennusjärjestysehdotus on ollut MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti nähtävänä 16.7.–26.8.2018. Ehdotusaineiston nähtävänäolosta ja mahdollisuudesta antaa lausunto tai jättää muistutus tiedotettiin kuuluttamalla Kaupunkilehdessä, Uutis-Jousessa, Pitäjäläisessä ja Koillis-Savossa. Lisäksi tiedonanto nähtävänäolosta ja mahdollisuudesta antaa lausunto tai jättää muistutus lähetettiin hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle, kasvun ja oppimisen lautakunnalle, kaupunkirakennelautakunnalle, Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle, perusturva- ja terveyslautakunnalle, Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnalle, Savo-Pielisen jätelautakunnalle, Juankosken, Karttulan, Maaningan, Nilsiän, Riistaveden ja Vehmersalmen pitäjäraadeille, Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunnalle, Kuntatekniikkaliikelaitoksen johtokunnalle, Kuopion Tilakeskukselle, Pohjois-Savon liitolle, Pohjois-Savon ELY-keskukselle, Liikennevirastolle, Puolustusvoimille, Finavia Oyj:lle, Kuopion Energia Oy:lle, Kuopion Sähköverkko Oy:lle, Fingrid Oyj:lle, Savon Voima Oyj:lle, Savon Voima Verkko Oy:lle, Kuopion kulttuurihistorialliselle museolle, kulttuuriympäristöjen asiantuntijatyöryhmälle, naapurikunnille (Siilinjärvi, Tervo, Leppävirta, Suonenjoki, Tuusniemi, Rautavaara, Lapinlahti, Iisalmi, Pielavesi, Kaavi ja Juuka) sekä niille, jotka jättivät aiemmin luonnoksesta mielipiteen.

Ehdotuksesta saatiin kommentteja sisältävä lausunto Liikennevirastolta ja Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta. Pohjois-Savon liitto ja Pohjois-Savon ELY-keskus ovat todenneet, etteivät ne anna lausuntoa ehdotuksesta. Pohjois-Savon pelastuslaitos, Puolustusvoimat ja Fingrid Oyj ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa eikä huomautettavaa ehdotukseen. Ehdotuksesta ei saatu yhtään muistutusta.

SISÄLLYSLUETTELO:

Liikenneviraston lausunto.....	2
Kuopion kulttuurihistoriallisen museon lausunto.....	3

Liikenneviraston lausunto 27.8.2018:

Liikennevirasto on tutustunut rakennusjärjestysehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. Liikennevirasto pahoittelee, että alla olevista aiheista lausutaan vasta ehdotusvaiheessa. Näkemyksemme mukaan huomiot ovat kuitenkin vähäisiä ja liittyvät olemassa olevan lainsäädännön noudattamiseen, jolloin muutokset voidaan vielä lisätä rakennusjärjestykseen ilman erillistä kuulemiskierrosta.

12 § Rakennuksen etäisyys liikenneväylistä, melulähteistä ja muista erityisalueista

Ehdotuksessa mainitaan, että ”rakennusten ja rakennelmien sijoittamisessa tulee huomioida maanteiden suoja- ja näkemäalueet”.

Lauseeseen tulisi lisätä maininta myös rautateiden suoja- ja näkemäalueiden huomioinnista (Ratalaki 37 - 39 §).

36 § Aidat ja istutukset

Ratalain 37 § 2 momentin mukaisesti ”Radanpitäjällä on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta.” Liikennevirastolla ei ole tarvetta eikä mahdollisuutta estää kaikkea kasvillisuuden istuttamista suoja- ja näkemäalueelle. Sen sijaan rakennusjärjestykseen tulisi merkitä ennalta ehkäisevä kirjaus, jolla varmistetaan, ettei istutettava kasvillisuus myöhemmin muodosta vaaraa liikenneturvallisuudelle.

Rakennusjärjestykseen tulisi lisätä maininta: ”Rautatien suoja-alueelle saa istuttaa matalakasvuista, joka ei täysikasvuisena muodosta vaaraa rataturvallisuudelle. Puuston tulee olla ensisijaisesti havupuustoa. Rautatien näkemäalueelle ei saa istuttaa tasoristeyksen näkemää haittaavaa kasvillisuutta.”

Liikennevirastolla ei ole muuta huomautettavaa rakennusjärjestyksestä. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine:

Rakennusjärjestykseen on tehty Liikenneviraston lausunnossa esitetyt, rautatien suoja- ja näkemäalueita koskevat lisäykset.

Kuopion kulttuurihistoriallisen museon lausunto 24.8.2018:

Kuopion kaupunki on asettanut nähtävillä ehdotuksen rakennusjärjestyksen uusimisesta. Luonnosvaiheen lausunnot, mielipiteet ja kommentit on julkaistu vastineineen 16.7.2018. Myös Kuopion kulttuurihistoriallisen museon lausunto on saanut vastineen, ja siten selityksen rakennusjärjestyksen rakenteesta. *Ehdotukseen on lisätty määritelmiä, selkiytetty tekstejä, täsmennetty ilmauksia ja tehty täydennyksiä.*

Rakennettu kulttuuriympäristö

Keskeisimmät täydennykset kohdistuvat toimenpideluvan hakemisesta vapautettuihin toimenpiteisiin (8 §, 8 a §), polkupyöräpysäköintiin ja sähköautojen latauspisteisiin liittyviin määräyksiin (30 §) sekä suojelukohteisiin liittyviin lisäyksiin (8 a §, 52 a §). Museon 6.4.2018 kirjattu lausunto mainitsi, että näin voisi menetellä asuinpienaloalueilla, mutta ei mielellään kerrostaloalueilla eikä ainakaan keskustan ruutukaavassa. Vastineessa mainitaan kunkin alueen asemakaavamerkinnot ja määräykset, ja että niistä poikkeaminen on aina luvanvaraista. Asemakaavamerkintöjen ja määräyksen merkitys vahvistuu, kun edellä esitettyjen toimenpiteiden luvanvaraisuus vapautetaan. Tulevaisuudessa sähköautojen latauspisteet tulevat varmasti lisääntymään.

Pykälän 40 mukaan rakennusta ei saa päästää rapistumaan korjauskelvottomaksi, mutta jos saunarakennus on rapistunut korjauskelvottomaksi, ja jos se on terveydelle tai turvallisuudelle vaarallinen, mahdollistaa rakennusjärjestysehdotus uuden saunarakennuksen rakentamisen vanhan paikalle. 13 §:

"Alle 15 metrin etäisyydellä rantaviivasta sijaitsevan saunan saa alueen omaleimaisuuden ja perinteisen rakennustavan säilymiseksi korvata uudella samalle sijainnille edellyttäen, että jätevedet voidaan käsitellä ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. Saunan tulee noudattaa korvattavan rakennuksen rakentamistapaa, mittasuhteita ja pinta-alaa."

Paikallisen rakennuskulttuurin noudattaminen vaatii esitetyn mukaisissa hankkeissa museoviranomaisen lausunnon.

Rakennusjärjestysehdotus pyritään pitää saman muotoisena kuin edellinen, siksi pykälä rakennusperinnöstä on jätetty järjestyksen loppuosaan. Tämä ei vastineen mukaan vähennä asian painoarvoa. Kulttuuriympäristöarvojen säilymisen kannalta olisi suotavaa, jos rakennettu kulttuuriympäristö / rakennusperintö huomioitaisiin selkeämmin.

Pykälän 52a sisältö koskee rakennusperintöä, mutta siinä mainitaan vain valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kohteet. Museo lausui luonnosvaiheessa, että pykälän 52a sisältöä tulisi laajentaa myös muuta arvokasta kulttuuriympäristöä koskevaksi. Ehdotusvaiheeseen tätä korjausta ei ole tehty, mutta Kuopion kulttuurihistoriallinen museo katsoo huomautuksen olevan aiheellinen. Kulttuuriympäristötutkimus kohdistuu kaikkeen kulttuuriympäristöön, ja rakennusperintöön kuuluu myös paikallisesti merkittävät kohteet.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kuopion kulttuurihistoriallisella museolla ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön suhteen.

Vastine:

Kulttuurihistoriallinen museo toteaa rakennusjärjestyksen 13 §:ään sisältyvän korvaavan saunarakennuksen rakentamisen osalta, että paikallisen rakennuskulttuurin noudattaminen vaatii esitetyn mukaisissa hankkeissa museoviranomaisen lausunnon. Lausuntoedellytystä ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi lisätä rakennusjärjestykseen. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviin kuuluu paikallisen rakennuskulttuurin ohjaus ja noudattamisen valvonta; ei ole tarkoituksenmukaista edellyttää kaikista hankkeista erillistä museoviranomaisen lausuntoa, koska tarvittavat rakennussuojelusta aiheutuvat vaatimukset selvitetään ja ratkaistaan hakemusta käsiteltäessä.

Kulttuurihistoriallinen museo pitäisi suotavana, että rakennettu kulttuuriympäristö/rakennusperintö huomioitaisiin selkeämmin rakennusjärjestyksen rakenteessa. Rakennusjärjestyksen rakenne lukujen ja pykälien osalta on kuitenkin tarkoitus pitää aiempaa rakennusjärjestystä vastaavana, joten uusien lukujen ja sitä kautta uusien pykälien sijoittaminen rikkoisi tämän rakenteen. Rakennusjärjestykseen sisältyy monia tärkeitä asioita, joiden luontevampi paikka voisi olla alkupuolella, mutta kaikkia asioita ei luonnollisestikaan voi laittaa alkuun. Tämä ei kuitenkaan missään tapauksessa vähennä niiden asioiden arvoa ja merkitystä. Rakennusperintöä ja arkeologista kulttuuriperintöä koskevat määräykset sopivat sisältönsä osalta parhaiten lukuun XIII.

Kulttuurihistoriallinen museo esittää valmisteluvaiheen tapaan, että rakennusperintöä koskevan 52a §:n sisältöä tulisi laajentaa myös muuta arvokasta kulttuuriympäristöä koskevaksi. Kulttuuriympäristötutkimus kohdistuu kaikkeen kulttuuriympäristöön, ja rakennusperintöön kuuluu myös paikallisesti merkittävät kohteet. Museo katsoo, ettei tätä korjausta olisi tehty valmisteluvaiheen jälkeen rakennusjärjestysehdotukseen. Valmisteluvaiheen lausunto on kuitenkin huomioitu tekemällä ehdotukseen lisäysmaininta: ”Lisäksi on huomioitava kaupungin hyväksymien kulttuuriympäristöön liittyvien ohjelmien tavoitteet ja periaatteet”. Museon lausunnossa esitetyt muut arvokkaat kulttuuriympäristökohteet (kuten paikallisesti merkittävät kohteet) tulevat huomioiduiksi lisätyn lauseen tarkoittamina tai muiden hyväksytyjen ja lainvoimaisten päätösten perusteella. Näin ollen asia ei ole jäänyt huomioimatta rakennusjärjestyksessä.